

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. R. Kok, Ameide; Ds. H. van Leeuwen, Rotterdam-West; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 6,— per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

PINKSTEREN VERVULD

En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd, waren zij allen eendrachtelijk bijeen. En er geschiedde haastelijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldige, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. En van hen werden gezien verdeelde tongen, als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen.

Hand. 2 : 1-3

Pinksteren is het feest der vervulling, de kroon van de christelijke feestdagen. Pinksteren is de voortzetting en de toepassing van Jezus' werk en verdienste. Immers, Christus zegt van de Geest: Die zal het uit het Mijne nemen en zal het u bekend maken.

Als Christus henenvoer had Hij Zijn discipelen niet ongetroost achter gelaten. Hij had ze achtergelaten de belofte van de komende Geest.

Die belofte nu liet hen niet ledig, maar werkzaam aan de troon der genade. Want gelijk Gods volk wel eens een belofte op de knieën ontvangt, zo ook anderzijds brengt de belofte hen op de knieën.

Zo ook hier. Daarom baden ze op grond van de belofte door de Geest om de Geest. Hier hebben ze het ervaren, dat de Heere is een gebedgevend, een gebedhorend en een gebedantwoordend God. Dat Hij is een beloftegevend, maar ook een beloftevervullend God. Ga maar na, ze waren allen eendrachtelijk bijeen. Hadden één nood, één geloof, één hoop. Maar ook één belofte, n.l. die des Heiligen Geestes: „Ik zal u geen wezen laten”. Als een wezenvolk waren ze bijeen. Een wees, voorwerp van medelijden. Een bloem in de knop gebroken. Dit is ook het beeld van de mens van nature. In onze rampzalige val zijn we God kwijt, is onze toestand geen hoop, en zonder God in de wereld, en vreemdelingen van de verbonden der belofte.

Eeuwig wonder, uit het vrij welbehagen Gods geopenbaard, dat voor dezulken ontferming is in het hart Gods des Vaders, in Christus Jezus geopenbaard en door de Heilige Geest toegepast. Van dat wonder zingt de dichter:

Springt op van vreugd, verheft Zijn lof,
Die daar Hij woont in 't hemelhof,
Een Vader is der wezen.

Maar dit wezenvolk, dat zich als een wees voor God had leren kennen, leerde ook uit die wezentoeestand tot God roepen om ontferming. Immers, zij waren volhardend in het bidden en smeken. De Heere maakt altijd plaats in Zijn eigen werk.

In de kerstnacht waren herders in het veld; de morgen der verrijzenis bedroefde vrouwen bij het graf. Bij de uitstorting des Heiligen Geestes biddende discipelen.

Daar is in zekere zin overeenstemming tussen hemel en aarde. De vensters van de kerk staan open naar het Jeruzalem, dat daar

boven is, n.l.: „verwachtende de beloften des Vaders”. Maar ook in de hemel wordt om Zijn uitstorting gebeden. De verheerlijkte Koning aan 's Vaders rechterhand vervult hier: Ik zal de Vader bidden, enz.

De Koning der kerk, daartoe bekwaam en bevoegd, zal nu in de staat Zijner verhoging toepassen en uitgieten wat Hij in de staat Zijner vernedering verworven heeft. Het ogenblik naar Gods raad bepaald. De vijftigste dag na Zijn opstanding wordt de belofte vervuld en wordt het wonder aanschouwd: de uitstorting van de Heilige Geest.

De komst van de Geest is een wonder, hetwelk het wonder der vleeswording evenaart. Als de Heere tot Zijn volk komt, hetwelk een eeuwig wonder op zichzelf is, gaat het altijd met een zichtbaar wonder gepaard. Toen Christus mens werd, werden de hemelen geopend, hebben de engelen gejuicht. Toen Christus stierf, scheurden de steenrotsen en de graven werden geopend. Toen Hij opstond heeft de aarde gesidderd. En als Hij wederkomt zullen tekenen op de aarde gezien worden.

Zo gaan ook hier zichtbare wonderen en tekenen gepaard met het wonder der uitstorting van de Heilige Geest. Welk een wonder, een geluid als van een geweldig gedreven wind. En toch waait het niet. Tongen als van vuur en toch brandt het niet.

Het geluid van de wind spreekt ons van de komst, de tongen als van vuur van de werking des Geestes. Immers, Christus sprak tot Nicodemus: de wind blaast waarheen hij wil, enz. Zo is ook de werking des Heiligen Geestes. De wind, welk een machtig natuurelement. Niets is er tegen bestand. Geen macht ter wereld, die het tegen de macht der orkaan uithoudt. Zo ook de Heilige Geest. Hij is onwederstandelijk in Zijn bediening. Het goddeloze, maar ook het eigengerechte en zelfgenoegzame ik werpt Hij neder, zodat er straks drieduizend uit de nood van hun ziel, diep verslagen in het hart, slaande op de borst, uitroepen: „Wat moeten wij doen?” Maar we zien hier ook het soevereine en het vrijmachtige in het beeld van de wind ons voorgesteld. Hij blaast waarheen hij wil. Immers, met Christus is de muur des afscheidsels gebroken en is de kerk niet meer bepaald tot de Joden. Maar uit alle geslachten zal de Heere Zijn volk toebrengen. En dat door de vrijmachtige werking Zijns Geestes. Want waar genade valt, daar valt genade vrij. Er zal vervuld worden: Ze zullen komen

VAN DE ADMINISTRATIE

Wij mogen weer vermelden met veel dank, dat extra werd ontvangen f 132,51. Hun, die hun abonnementsgeld nog niet betaalden, verzoeken wij bij deze vriendelijk dit ten spoedigste te doen, ook met het oog op de a.s. vakantietijd. Wilt u ons in deze ter wille zijn? En doe, zoals velen dat doen, er een extraatje bij. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

met gewezen en met smeking zal Ik ze voeren. Het tweede teken van de Heilige Geest is vuur. Daarom zingen wij ook: Een vuurgloed gaat hem voor, enz.

Er wordt van de Geest gesproken als de Geest des oordeels en der uitbranding, d.i.: als de Heere iemand met zichzelf komt bekend te maken en ontdekt aan zijn schuld. We lezen ook, dat de wet op Sinaï werd gegeven onder donderslagen en hemelvuur. En van de troon des gerichts gaan uit donderslagen en bliksemstralen. De heiligheid des Geestes, die een vernietiging is voor de mens van nature, verschijnt hier onder het beeld van vuur. Het vuur verteert, het vuur verlicht, maar ook het vuur verwarmt. Het vuur verteert alle eigengerechtigheid, alle werken des vleses, alle zelfgenoegzaamheid. Het vuur des Geestes verlicht de binnenkamers van de buik en stelt al onze zonden in het licht van Gods heilig aangezicht, zodat de ziel met de Pinksterlingen op de borst leert slaan en gaat uitroepen:

'k Ben door Uwe wet te schenden,
Krom van lenden,
Vol van druk, benauwd van hart;
Zeer gebogen en verslagen,
Moe van 't klagen
Ga ik al den dag in 't zwart.

Maar dit vuur des Geestes verlicht ook de arme en ontblote zondaar om toevlucht te nemen tot en kennis te krijgen aan Christus Jezus. Tot rechtvaardiging en tot behoudenis ten eeuwen leven.

Vervuld met de Heilige Geest, dat is een eeuwig wonder. Het hart van de mens een woonstede Gods in de Geest. Van nature is het een woonstede van de geest uit de afgrond. een moordspelonk.

Vervuld met de Heilige Geest, dat veronderstelt een leegte, want aan de vervulling gaat ledigheid vooraf. En zo we nog vreemdeling zijn van die ontlediging is er geen plaats voor God en Christus. Zo zijn we nog vervuld met de geest der wereld en zullen we eenmaal vervuld worden, niet met de Geest van God, maar met de toorn Gods, in die plaats waar niets anders is dan een verterend vuur, een worm, die niet sterft en knersing der tanden.

O, dat we de noodzakelijkheid van die Pinkstergeest leren verstaan om door Hem uit ons zelf, uit onze eigengerechtigheid en vrome gemoedelijkheid uitgedreven, om tot Christus en in Christus ingebracht te worden. Die ons verlost van de toekomstige toorn. En Die ons leidt tot de Vader. Dan verstaan we: deze Geest getuigt met onze geest.

Dat is de Geest van het kinschap, dat is Pinksteren vervuld. Pinksteren voor de ziel. S.

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

57.

Er was in het hart van de verdrukte pelgrims een innige overgave aan de Heere, zodat zij zich in de leiding van Zijn alwijze beschikking met een kinderlijke blijmoedigheid mochten verheugen. In het genot van deze heerlijke geloofsgestalte waren zij vergenoegd met het tegenwoordige. Zij hadden wat het toekomstige betreft geen kwaad te duchten, want de Heere doet alle dingen medewerkten goede. Het hart werd er des te meer door in Zijn trouw bevestigd. Welgelukzalig zijn ze dan ook, die op de Heere vertrouwen. „Die op de Heere vertrouwen, zijn als de berg Sion die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid”.

Toen er nu een dag was vastgesteld, werden zij weder voorgebracht om hun vonnis te vernemen. Zij verschenen voor hun rechters en nu begonnen de beschuldigingen. De naam van de rechter was *Hater Van Het Goede*. De aanklachten, die alleen verschilden wat de vorm betreft, kwamen neer op hetgeen volgt: De mannen waren vijandig gezind jegens de handel, die in de stad gedreven werd en trachtten die op allerlei wijze te verstoren; in de stad hadden zij oproer en verdeeldheid veroorzaakt, en met verachting van de wetten des lands hadden zij anderen weten over te halen hun hoogst gevaarlijke begrippen te omhelzen.

Getrouw antwoordde nu, dat hij zich alleen verzet had tegen dingen, die in strijd waren met de eer van de allerhoogste Koning. „En”, zeide hij, „wat oproer aangaat, ik heb dat niet verwekt, want ik ben een man des vredes. Zij, die voor ons partij kozen, waren gewonnen door onze waarheid en onze onschuld en dus hebben zij niet het kwade, maar het goede verkozen. En wat de koning aangaat, van wie gij spreekt, daar hij Beëlzebul, de vijand van onze Heere, is, trotseer ik hem en al zijn engelen”.

Nu werd er een oproeping gedaan, dat allen, die iets te zeggen hadden voor hun heer, de koning, tegen de gevangene voor de rechterstoel, terstond moesten verschijnen om hun getuigenis af te leggen. Daarop kwamen de drie getuigen binnen, Nijd, Bijgeloof en Plasdank. Hun werd gevraagd of zij de gevangene voor de balie kenden en wat zij te zeggen hadden voor hun heer, de koning, tegen deze man.

Toen trad Nijd naar voren en zeide: „Edele heer, ik heb deze man lang gekend en ben bereid onder ede te verklaren....” De rechter: „Wacht eens! Neem hem de eed af”.

Dit geschiedde nu en toen vervolgde de man: „Deze mens is, in weerwil van de schone naam, die hij draagt, één der snoodsten van het land. Hij bekomert zich om vorst noch volk, wet noch gewoonte, maar doet al wat hij kan om slechte beginselen te verbreiden, terwijl hij ze noemt beginselen van geloof en heiliging. En nu heb ik hem zelfs horen beweren, dat het christendom en de zeden van onze stad IJdelheid, zo in lijnrechte strijd met elkaar zijn, dat zij nimmer te verenigen zijn. En door zulke woorden, edele heer, veroordeelt hij niet alleen onze loffelijke daden, maar ons zelf, die ze verrichten”.

De rechter vroegde hem: „Hebt gij nog meer te zeggen?” Nijd: „Edele heer, nog veel meer zou ik kunnen zeggen, maar ik wil het hof niet ophouden. Mocht er, wanneer de andere heren hun getuigenis hebben uitgebracht, nog iets nodig zijn tot zijn veroordeling, dan zal ik gaarne nog meer tegen hem aanvoeren”. Men verzocht hem dus terzijde te gaan staan. Hierop werd Bijgeloof geroepen en nu moest hij de gevangene aanzien. Men vroegde hem, wat hij in het belang van hun vorst tegen hem kon getuigen. Hij legde nu de eed af en begon:

„Edele heer, ik ben niet bijzonder met deze man bekend en wens ook geen nadere kennis met hem te maken. Doch dit weet ik, hij is een pest, want onlangs hoorde ik hem zeggen, dat onze godsdienst geheel waardeloos is en dat wij daardoor Gode niet kunnen behagen. Dit houdt natuurlijk in, dat alles wat wij doen, vergeefse pogingen zijn, dat wij nog in onze zonden zijn en eindelijk veroordeeld zullen worden. Dit is alles wat ik te zeggen heb”. Nu werd Plasdank beëdigd en hem werd

gelast te zeggen wat hij tegen de aangeklaagde had in te brengen.

„Edele heren”, was zijn antwoord, „ik heb deze deugniet reeds geruime tijd gekend en ik heb hem dingen horen zeggen, die niet geoorloofd zijn, want hij heeft onze edele vorst *Beëlzebul* gesmaad en met minachting gesproken van zijn voornamen vrienden, baron *Oude Mens*, baron *Vleselijke Lust*, baron *Zoeker van ijdele Eer*, baron *Wellust* en jonker *Schraapzucht* en andere leden van onze oude adel. Hij zeide, dat indien allen er over dachten zoals hij, niemand van die voornamen lieden nog iets in dit land te zeggen zou hebben. Ook heeft hij niet geschroomd, edele heer, u, die nu als rechter over hem gezeten zijt, te lasteren en u een goddeloze en een booswicht te noemen. Al zulke namen paste hij toe op u en de voornaamsten van de stad”.

Toen Plasdank geëindigd had, keerde de rechter zich tot de gevangene met de woorden: „Gij vagebond, ketter en verrader, hebt gij gehoord wat al deze eerlijke mannen tegen u getuigen?” Getrouw vraagt: „Is het mij geoorloofd enige woorden tot mijn verdediging te zeggen?” Waarop de rechter kwam te antwoorden: „Kerel, kerel, gij verdient niet langer te leven en gij moest hier op deze plaats ter dood gebracht worden. Maar opdat allen overtuigd mogen zijn van onze goedwilligheid jegens u, zullen wij aanhoren wat gij, verachtelijke vagebond, in 't midden hebt te brengen”.

„In antwoord op hetgeen Nijd getuigd heeft, heb ik”, zeide Getrouw, „dit te zeggen: Nimmer heb ik iets getuigd dan dat alle bepalingen, wetten of gewoonten, die in strijd zijn met het Woord van God, ook lijnrecht staan tegenover de christelijke godsdienst! Heb ik daaraan verkeerd gedaan, men overtuige mij van dwaling en dan ben ik bereidwillig mijn woorden te herroepen. En wat de andere beschuldiging betreft, die van Bijgeloof, ik heb alleen dit gezegd, dat oprechte godsvrucht niet kan bestaan zonder een levend geloof, en dat een levend geloof slechts gevonden wordt waar God Zijn genade heeft geopenbaard aan het zondaarshart. Alles wat aan de verering van God wordt toegedaan, zonder gegrond te zijn in Gods openbaring, berust op menselijke willekeur en kan niet van enig nut zijn voor het eeuwige leven.

En wat datgene aangaat, wat door Plasdank beweerd is, daar betuig ik (niet om te lasteren), dat de vorst dezer stad en allen, die hem toebehoren, meer geschikt zijn voor de hel dan voor deze stad en dit land, en voorts zij God mij genadig!”

Nu wendde de rechter zich tot de gezworenen, die gedurende al die tijd hadden geluisterd, en merkte op: „Mijne heren van het gerecht, gij ziet hier voor u deze man, die zulke oproer in de stad verwekt heeft; ook hebt gij gehoord wat deze waarde heren tegen hem getuigd hebben en eveneens, wat hij hierop geantwoord en beleden heeft. Zijn leven hangt nu van u af, maar het komt mij billijk voor u nog eens met onze wet bekend te maken”.

Er staat Getrouw nog heel wat te wachten, hij kan zich wel op 't ergste voorbereiden. De helse Leviathan doet de diepte zieden gelijk een pot; hij stelt de zee als een apothekerskokerij. En de zelf die daaruit voortkomt geeft aan de gehele beroering en verbittering nog een godsdienstig tintje om velen er door te misleiden. Maar Getrouw staat in de kracht van het geloof, dat roemt in de overwinning van Christus op hel, dood en graf.

A.

R. Kok

ATTENTIE

Genade of gratie

Laatst namen wij een stukje over uit het blad „Standvastig” in verband met de nieuwe berijming van Ps. 45. In de zevende regel oude berijming wordt gezegd: „Gena is op Uw lippen uitgestort”, doch in de nieuwe berijming

staat: „Van hem, wiens gratie ik nietwaardig ben”.

Nu vraagt een lezer van ons blad: is er nu wel verschil tussen genade of gratie? „Men heeft ons vroeger op school al geleerd, dat een veroordeelde alleen gratie vraagt als hij erkent, dat hij schuldig staat, en de billijkheid van de veroordeling niet kan tegenspreken, zodat hij met zijn gratieverzoek uitspreekt: ik ben rechtens veroordeeld en nu vraag ik gratie, nu doe ik een verzoek aan de hoogste wetgever des lands om van de straf te worden

Om te beginnen zou ik willen opmerken, dat het in ons stukje niet ging over het *vragen* van gratie, maar over het *geven* van gratie. En *gratie geven* is onder de mensen altijd een zekere gunstverlening met terzijdestelling van het recht.

Gestel, daar is iemand, die een moord heeft begaan. Komt deze zaak voor de rechter dan beslist niet de gezindheid van de rechter, maar dan beslist de vastgestelde bepaling van het wetboek van strafrecht. Daar is de rechter aan verbonden. Beslist dat wetboek van strafrecht, de aangeklaagde moet levenslang in de gevangenis, of zoals in sommige landen is, hij moet met de dood worden gestraft, dan kan aan die straf *niets* worden afgedaan, of het recht moet min of meer worden verkracht.

Nu heeft een staatshoofd in bepaalde gevallen het recht van gratie, omdat de rechtspraak onder de volken onvolkomen is. Er kunnen omstandigheden zijn, die wel geen vrijspraak toelaten naar de wet, en die toch pleiten voor vermindering van straf. Het recht van gratie, zo heeft men wel gezegd, stelt de mogelijkheid open om fouten van de rechtspraak te herstellen. Denken wij in dit verband aan de rechtspraak Gods, dan beseffen wij, dat in de rechtspraak Gods voor gratie geen plaats is. In de rechtspraak Gods zijn geen fouten, zijn geen onvolkomenheden. Gaat het over het recht Gods, dan zingen wij over: het heilig recht der strenge rechtsgedingen”. En aan dat recht valt niet te tornen, geen gratieverzoek zonder meer, al erkent men dan schuld, al billijkt men dan de straf, geen gratieverzoek kan dat recht Gods ongedaan maken. Hoe duidelijk blijkt dat uit onze belijdenis. We lezen in vr. 12 van onze catechismus: Aangezien wij dan naar het rechtvaardig oordeel Gods tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben, is er enig middel, waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?

En hoe is dan het antwoord?

God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede, daarom moeten wij aan haar of door onszelf of door een ander volkomen betalen!

Zo kan God alleen genade geven met volkomen handhaving van Zijn recht. Vandaar dat genade nooit buiten Christus gedacht kan worden. Hij immers heeft de rechten Gods hersteld, de deugden Gods verheerlijkt. En zo kan en zal Sion door recht verlost worden en haar wederkerenden door gerechtigheid. Zou God een God zijn van gratie, zoals wij dat kennen, dan zou daarin opgesloten liggen, dat de rechtspraak Gods onvolkomen zou kunnen zijn, maar de rechtspraak Gods is volmaakt, heilig, wijs en goed. Dat leerde David dan ook zien en belijden in Ps. 51

Ik heb gedaan wat kwaad was in Uw oog,
Dies ben ik, HEERE, Uw gramschap
dubbel waardig,
’k Erken mijn schuld, die U tot straf be-
woog,
Uw doen is rein, Uw vonnis gans recht-
vaardig.

Hier valt David het recht Gods toe, en in erkenning daarvan leert hij pleiten op genade, opgeluisterd door het recht.

Hoe gaarne zingt de kerk dan ook Ps. 45 : 1 als daar gesproken wordt over Hem op Wiens lippen genade is uitgestort. Hoe gaat het hart open in de begeerte der ziel als gezongen wordt:

Beminlijk Vorst, Uw schoonheid hoog te
loven,
Ga al het schoon der mensen ver te boven;
Gena is op Uw lippen uitgestort;
Dies G’eeuwiglijk van God gezegend wordt.

Denkt ge u deze dingen goed in, dan zult u moeten toestemmen, dat, al wordt in ons spraakgebruik genade en gratie vaak door elkaar gebruikt, toch het woord genade, zoals Schrift en belijdenis dat gebruiken, veel dieper gaat, en ook schriftuurlijker dan gratie is. „Van hem wiens gratie ik niet waardig ben”. Deze regel uit de nieuwe berijming kan ik daarom niet anders zien dan een vervlakking van wat in onze statenvertaling staat: „Genade is uitgestort in Uw lippen, daarom heeft U God gezegend in eeuwigheid”.

DOCH GIJ ZIJT HEILIG

Ps. 45 deed mij een ogenblik denken aan Ps. 22.

In Ps. 22 klaagt David zijn leed aan God uit. Hij gevoelt zich van God en mensen verlaten. God is voor hem een God, Die blind is, Die doof is, een God, Die van verre is en niet nabij. Hoe kan het geloof in zulke omstandigheden worden beproefd. Want als het er op aan komt, dan willen wij altijd een God hebben, met Wie *wij* doen kunnen wat *wij* willen, maar in geen geval een God Die met *ons* doet wat *Hij* wil. Dan zijn we allen familie van de vrouw van Job, die toen Job op de ashoop zat en niet anders had dan wat gebroken scherven om zich daarmede te schrabben, 't uitriep: „zegen God en sterf”.

Dat is de mens van nature.

Maar waar alle mensenwerk bezwijkt, daar treedt des te heerlijker het werk des Heeren in het licht. Temidden van deze bange lijdenspsalm immers lezen wij in het vierde vers een klein woordje, dat ons het werk Gods doet zien. In het vierde vers van deze 22e psalm immers lezen wij op eenmaal: Doch..... Doch Gij zijt heilig!

Doch! d.w.z. ondanks alles, ondanks dat ik God niet begrijp, ondanks dat ik mezelf niet begrijp, ondanks dat ik de leiding en het bedoelen Gods in mijn leven niet begrijp, ondanks alles..... „Gij zijt heilig, wonende onder de lofzangen Israëls”. D.w.z. al zat David dan zelf onder het stof, het kleed van Gods heiligheid is hem zó dierbaar, dat hij daarop geen smetje dulden kan. Hier valt David God toe in Zijn heiligheid, in Zijn rechtvaardigheid, en dan zegt hij in vers 26: „Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente”. Van U, die grote, vreselijke, majesteitelijke God. Van U, Wiens gangen niet zijn na te gaan. Van U, Wiens handen slaan, maar die ook weer helen. Van U, Die smarten aandoet, maar Die ook verbindt. Van U, d.w.z. hier denkt de psalmdichter niet eenzijdig over een God van enkel liefde en goedheid, maar hier denkt de psalmdichter ook over de God van majesteit en gerechtigheid. Kortom, hier denkt de dichter aan die God, waarvan wij zingen: Hoe groot, hoe vreselijk zijt Ge alom, Uit Uw verheven heiligdom, aanbiddelijk Opperwezen.

En nu is psalm 22 een Messiaanse psalm, d.w.z. onder het voorbeeld van David heeft Christus deze psalm beleefd. Ook dit vierde vers: Doch Gij zijt heilig! en zo is voor de kerk genade verdiend met handhaving van Gods recht en heiligheid, vandaar dat deze 22e psalm ook eindigt met deze woorden: omdat *Hij* het gedaan heeft.

M. Baan

Kiesrecht voor de vrouw in de kerk?

De ongehuwde vrouw en het kiesrecht.

Tot nu toe hebben we gezien, dat de verkiezing van ambtsdragers in de kerk als een daad van regeren naar 1 Korinthe 14 : 34 en 1 Timotheus 2 : 11, 12 niet toekomt aan de vrouw. Nu kan de vraag bij iemand opkomen: is er in dit opzicht nog verschil tussen de gehuwde en de ongehuwde vrouw?

Het zal wel bekend zijn, dat er sommigen geweest zijn, die inderdaad hier verschil hebben willen maken tussen de gehuwde en de ongehuwde vrouw. Bij de ongehuwde vrouw wordt dan gedacht aan de weduwe en de vrouw, die niet tot een huwelijk komt. Men kan er dan wel mee instemmen, dat de gehuwde vrouw niet meestemt in de kerk, maar de ongehuwde vrouw moet dit recht gegeven worden.

Nu heeft ongetwijfeld deze zaak een zijde, waarover we maar niet zó moeten heenpraten. Hier spreekt een gevoels-element. Een weduwe, die haar kinderen als vrouw moet opvoeden, zou die niet mee mogen stemmen? Een alleenstaande vrouw, die vaak eenzaam door het leven moet, zou die haar meeleven met de gemeente niet op deze wijze mogen betonen? Als we deze vragen zo stellen — en wij zullen ze niet met „ja” beantwoorden — dan voelt u toch wel, dat hier een bepaald element in ligt dat tot ons gevoel spreekt. Ik kan het goed begrijpen, dat een weduwe in de gemeente het niet zo aangenaam vindt soms na bijna een week vanaf de kansel te horen wie er gekozen zijn, terwijl de getrouwde vrouwen het reeds wisten van hun eigen mannen thuis. Feitelijk moest zoiets in een gemeente niet mogelijk zijn; als er werkelijk meeleven onder elkaar beoefend wordt, zal het ook niet gebeuren!

Nu moge het element van het gevoel hier meespelen, beslissen mag het niet. Beslissend blijft het Woord van God. Maar dan komt het bij sommigen juist! Het gaat hier uiteindelijk toch over de vraag of de Schriftplaatsen, die tegen het vrouwenkiesrecht in de kerk pleiten, enkel van toepassing zijn op de gehuwde vrouw of op de vrouw in het algemeen. Verschillende exegeten van de laatste tijd verklaren met klem, dat in de betreffende teksten van 1 Korinthe 14 en 1 Timotheus 2 enkel de boodschap klinkt tot de gehuwde vrouw.

Denkt u maar niet, dat men verlegen staat om daarvoor een argument te vinden. Integendeel. Een keur van bewijzen wordt naar voren gebracht om aan te tonen, dat al de apostolische vermaningen ten aanzien van de vrouw in het midden van de gemeente alleen op de vrouw slaan, die gehuwd is. De onderdanigheid van de vrouw aan de man zou Paulus niet in het algemeen stellen, maar alleen bedoelen voor de huwelijksverhouding.

Daarbij weet men ook te vertellen, dat men in de dagen van Paulus de ongehuwde vrouw weinig kende. De meisjes trouwden al jong. De opvoeding van ieder meisje was ingesteld op het huwelijk. Zo had Paulus een wereld op het oog, waarin de gehuwde vrouw regel was en dacht hij ook alleen aan de verhouding in het huwelijk in alle vermaningen.

En nu zal geen voorstander de gevolgtrekkingen van deze exegeten overnemen, die verklaren, dat deze vermaningen niet gelden tegen het kiesrecht voor de vrouw en zelfs niet tegen het ambt voor de vrouw. Maar wel zal hij er op wijzen, dat Paulus in de door ons in het hart besproken teksten spreekt tot de vrouw binnen het huwelijk.

Lees maar in 1 Korinthe 14 : 35, waar de apostel de vrouwen voorhoudt, dat zij thuis haar eigen mannen moeten vragen. En al is het in 1 Timotheus 2 minder sprekend, toch lijkt het me toe, dat de apostel ook daar tot gehuwde vrouwen spreekt.

Dit alles is echter in de zaak, waarom het gaat van geen belang! Graag wil ik zelfs wel geloven, dat in de tijd van Paulus het aantal ongehuwde vrouwen naar verhouding minder was dan nu. Laat echter niemand overdrijven, denk aan de dochters van de evangelist Filippus uit Handel. 21 : 8. Vier dochters, die maagden genoemd werden. Vergeet niet, hoe vaak ook in het Nieuwe Testament over de weduwen gesproken wordt.

Daar gaat het echter niet om. De apostel wijst in beide teksten naar wat God in de schepping gegeven heeft. We hebben reeds een keer opgemerkt, dat het hier niet gaat om de omstandigheden, waarin de apostel deze vermaningen geeft, maar om de reden, waarom hij ze geeft. Die reden ligt in Gods schepping. De vrouw is uit de man. Zij is een „hulp, die als tegenover hem zij”. Dat is niet iets minderwaardigs. Hoe zou de Heere het dan gewild hebben in Zijn scheppende arbeid? Zeker, de zonde heeft hierin verwoestend gewerkt, maar in het huwelijk, dat door de vreze Gods geheiligd is, komt de oorspronkelijke bedoeling van dit hulp-zijn weer uit.

Zou nu voor de ongehuwde vrouw ineens deze scheppings-ordinantie niet meer gelden? Al komt een vrouw niet tot een huwelijk dan blijft het waar: „want Adam is eerst gemaakt en daarna Eva”. God doet Zijn eigen ordinantie niet teniet!

Daarom geen kiesrecht voor de ongehuwde vrouw. Ook voor haar gelden Gods woorden evenzeer. Nameloos groot zou de verwarring worden, als dit ooit ergens werkelijkheid werd. Waar zou de leeftijdsgrens getrokken moeten worden? God is een God van orde, óók van de orde naar Genesis 2 : 18. En wie zou het dan begeren, die Gods Woord lief gekregen heeft?

D. Slagboom

2.

Leesdiensten

Het zal er in de praktijk vaak op neerkomen, dat de ouderling, die geroepen wordt om een preek te lezen, een keuze doet uit alles wat hem ter beschikking staat uit eigen bezit of uit dat van de kerk of anderen. De verantwoordelijkheid blijft natuurlijk berusten bij de kerkeraad. De kerkeraad heeft een roeping, evenals wanneer er een dienaar op de kansel staat. Bij de keuze moet rekening worden gehouden met het kerkelijke jaar en soms met bijzondere omstandigheden. De gemeente komt samen om Gods Woord te horen en het gaat er om, dat het Woord ingang vindt in het hart. Daarbij komt het allereerst aan op de zegen des Heeren en de werking van Gods Geest, want zonder deze is alles vruchteloos, maar we mogen toch ook niet vergeten, dat hetgeen gelezen wordt ook kan worden verstaan. Daartoe is nodig, dat goed, duidelijk gelezen wordt. In sommige gemeenten lezen in verband daarmee alleen bepaalde ouderlingen. In andere gevallen wordt er een „lezer” ingeschakeld, waarbij dan de ouderling het gebed doet.

Toch is dit niet de hoofdzaak, hoe belangrijk ook. Het gaat er vooral om, dat de inhoud goed, Schriftuurlijk is. In een preek moet geestelijk voedsel zitten. Een preek moet separerend zijn. Het kostelijke moet van het snode worden onderscheiden en gescheiden. We behoeven hierop niet verder in te gaan. Dit is iets wat onder ons wel vaststaat.

Van de hoorders mag worden verwacht, dat zij de nodige eerbied hebben onder het lezen van een preek in Gods huis. Bij een leesdienst hebben zij hetzelfde nodig als bij een dienst, waarin een predikant voorgaat. Hoe gaat men op? Wat zoekt men in Gods huis? En zo zijn er veel meer vragen te stellen.

Er wordt wel eens geklaagd over onduidelijke lezers en over te lange preken. Mogelijk enigszins terecht. Laat ieder, die geroepen wordt een leesdienst te leiden, met billijke opmerkingen rekening houden. Maar we zouden toch ook willen vragen: zou er niet heel veel van alle bezwaren verdwijnen, wanneer er steeds ware behoefte was, en dat bij ieder, om de Heere in Zijn huis te ontmoeten? Er is zo heel veel sleur. Waar is nog de rechte behoefte? Vandaar het onvruchtbaar verkeren in Gods huis en het heengaan met een dorre of dode ziel. Daar is toch de lezer niet de oorzaak van?

Laten we het dankbaar waarderen, dat we in ons land nog vrij mogen opgaan naar Gods huis. Stel u eens voor, dat die gelegenheid er niet was en dat er hier of daar nog mensen in het geheim samenkwamen om tot onderlinge stichting bij elkaar te zijn onder het lezen van een preek en het aanroepen van de Naam des Heeren! Zouden we ons dan bijhen voegen en zou het dan geen wonder zijn elkaar nog te mogen vinden rondom Gods Woord? Er kan een tijd komen, waarin het Woord Gods schaars zal zijn.

Daarom vragen we waardering voor getrouwe ouderlingen, die hun gaven en talenten besteden in de dienst des Heeren. Zij hebben nodig het gebed van hen, die bidden geleerd hebben. Alle ambtsdragers zijn onbekwaam tot het werk, waartoe de Heere hen roept en het is noodzakelijk, dat zij dit van harte beamen, opdat de kracht van Christus in hen wone.

Laat de gemeente getrouw opkomen, ook onder de leesdienst, en laten de ouderlingen hun roeping verstaan. Het gaat om goede preken. Dat is de hoofdzaak. Maar de wijze, waarop gelezen wordt is ook van belang. Met het oog daarop is van grote betekenis, dat een lezer ook verstaat wat hij leest en dus

ook tevoren de te lezen preek zich voldoende eigen gemaakt heeft.

Doch nu hebben we nog de vraag, welke preken er voor een leesdienst in aanmerking komen. We kunnen natuurlijk geen opsomming geven van oude en andere schrijvers. We zouden nimmer volledig kunnen zijn. Er is een ruime keuze, maar juist daarom te meer moet er ook telkens weer in alle ernst een keus worden gedaan. Het gaat om het heil der gemeente, de bekering van zondaren, de versterking van Gods werk en bovenal om de verheerlijking van Gods Naam.

Vele oude schrijvers zijn nog zeer bekend en bemind. Hun geestelijke inslag maakt, dat zij van blijvende waarde zijn. Onder hen zijn er van Engelse of Schotse oorsprong. Vele van hun werken zijn in het Nederlands vertaald. Verschillende van hun werken worden herdrukt. Het blijkt nog altijd, dat er belangstelling voor is. We kunnen daarom heel goed begrijpen, dat er ook bij leesdiensten van dit overjarig koren gebruik wordt gemaakt. De wijze, waarop onze vaders zich uitdrukten, is anders dan de wijze waarop wij dat doen, en dat stelt aan de lezer zware eisen om bij een keus uit oude preken de waarheid te doen leven voor de hoorders.

Al mag er een zekere voorkeur zijn voor deze oude schrijvers, omdat vele preken getuigen van veel geestelijk licht, toch moeten en mogen we er van uitgaan, dat de Heere ook daarna Zijn kerk in stand gehouden heeft en dat zal blijven doen door arbeiders, daartoe van Hem Zelf geroepen.

Er zijn in de vorige eeuw en ook in de twintigste eeuw vele preken verschenen van dienaren, die het volste vertrouwen kunnen hebben. Zij sluiten zich méér aan bij de tijd, waarin wij nu leven. Dat dit op allerlei gebieden tijd vol verwarring is, behoeven we niet duidelijk te maken. Het moet er nu vooral om gaan te blijven bij de waarheid van Gods Woord. Een goede keus uit betrouwbare latere preken zal zeker verantwoord zijn.

Het aantal catechismus-verklaringen is beperkt, maar toch zijn er nog al wat uitgaven, zodat het niet nodig is steeds dezelfde te gebruiken. Dat is natuurlijk ook voor de uitwerking van betekenis. Vrucht is er alleen, wanneer de Heere met Zijn Geest werkt. Daar zijn we het wel over eens. Dit neemt niet weg, dat we waken moeten tegen het gevaar, dat de gemeente al weet wat er komt en daarom niet meer luistert.

We hebben hier dus te maken met een verantwoordelijke taak van de kerkeraad en in het bijzonder van hem, die geroepen wordt voor te gaan in een leesdienst.

Gebondenheid aan Schrift en belijdenis staat vast, maar zijn we met deze beperking en maatstaf klaar? Mogen preken van Engelse of Schotse schrijvers worden gelezen? Of preken van predikanten, die tot een ander deel van de kerk in ons land behoord hebben of behoren? Of van mannen als Kohlbrugge en de Krummachers? Of oefeningen van Justus Vermeer of van Wulfert Floor?

Velen zullen mogelijk zeggen: neen! We kunnen daar een zekere waardering voor hebben, als dit opkomt uit de liefde tot eigen kerkverband. We kunnen er aan toevoegen, wat nieuwere preken betreft, dat het voor de hand ligt, dat iedere gemeente, tot welk kerkverband ook behorend, vanzelfsprekend in eerste instantie de voorkeur geeft aan preken van eigen dienaren. Maar wanneer men zo niet tot een goede keus kan komen en elders wel kan slagen, wat dan?

Zijn er kerkelijke bepalingen, uitspraken van een synode of wat ook, die hier een halt toeroepen? Deze gedachte is wel eens naar voren gebracht, maar wat onze kerken betreft, ten onrechte. Dat willen we nog laten zien.

B.

KERKNIEUWS

Dinsdag 28 mei j.l. was het een bijzondere dag voor de gemeente Poederoyen. Br. W. Bok en br. Ant. van Veen waren die dag 40 jaar in het ambt van ouderling en diaken. Voor hen en voor deze kleine gemeente was het zo een dag van gedenken.

De Heere heeft hen gedurende deze veertig jaar willen dragen in hun ambtelijke arbeid

In een kleine gemeente zonder predikant is de arbeid van een ambtsdrager in den regel veel meer omvattend dan in een gemeente met een predikant. Zo heeft onze br. Boktal van jaren zelf catechisatie gegeven aan de jeugd. Ook heeft hij zondag aan zondag in die jaren gelezen. Daarbij de andere arbeid zoals zieken- en huisbezoek. En br. Van Veen heeft al die jaren mede in de zorgen van die arbeid en van de gemeente gedeeld in trouw en liefde. Jarenlang waren zij ook de bekende verschijningen, die namens de kerk van Poederoyen de vergadering van de classis Dordrecht bezochten.

Er was dan ook wel reden om dit bijzondere feit te gedenken. Naar de wens van deze broeders zelf is er een eenvoudige dienst gehouden in het kleine kerkgebouw. Hoewel er geen bijzondere uitnodigingen verstuurd waren, waren er toch veel belangstellenden van buiten de gemeente. Het kerkje was mooi gevuld. Door de konsulent, Ds. D. Slagboom van Dordrecht C., werd gesproken over Psalm 84 : 11. De zaligheid van de dienst des Heeren werd benadrukt. Na de korte preek sprak hij enkele persoonlijke woorden. Br. Van Veen, de enige mede-ouderling, sprak zijn medebroeders in een hartelijk woord toe. Als vriend en br. sprak ouderl. J. van Heteren uit Sliedrecht, terwijl ook nog het woord gevoerd werd door een ouderling van de Hervormde Kerk ter plaatse.

Na de dienst was er gelegenheid tot feliciteren in het dorpshuis. Voorzover wij het konden opmerken werd van deze gelegenheid door al de aanwezigen gebruik gemaakt. Tevens werd nog door de burgemeester de felicitatie van het gemeentebestuur overgebracht.

We mogen terugzien op een goede avond. Bij alle ambtelijke tekortkomingen en afmakingen gaat het om het wonder van Gods trouw. Die mensenkinderen verwaardigt om in Zijn huis te dienen.

Ds. VAN LEEUWEN EN Ds. KOK

Ons redactie-lid Ds. H. van Leeuwen te Rotterdam-West, heeft een beroep aangenomen naar de gemeente te Urk. In verband met de komende verhuizing en de vakantietijd is hij voorlopig niet in staat bijdragen voor ons blad te leveren. Te zijner tijd hoopt hij de artikelen Naar de catechisatie te vervolgen. Ds. R. Kok te Ameide, de schrijver van de artikelen: de pelgrimsreis is voor jong en oud, ontving een roeping van de gemeente te Nijkerk, welke roeping hij hoopt op te volgen. Wanneer we verslagen ontvangen van het komende afscheid van beide dienaren des Woords en van hun bevestiging en intrede, hopen we deze in ons blad op te nemen. We wensen van deze plaats nu reeds beide predikanten toe, dat de Heere hen in hun nieuwe gemeenten tot rijke zegen stelle.

B.

Boekbespreking

Een zestal predikatiën, door Ds. C. Pleneman. Uitgeverij P. Stuut, Rotterdam.

Ds. Pleneman was indertijd leraar bij de Gereformeerde Gemeente onder het kruis te Rotterdam. In 1906 ging hij naar Grand Rapids en legde daar de band tussen de Gereformeerde Gemeenten in Amerika en Nederland. Hij keerde in 1909 naar ons land terug en stierf op 49-jarige leeftijd in 1912.

Deze prediker heeft een gewaardeerde plaats ingenomen. Over zijn jaren in Grand Rapids schrijft Ds. J. van Zweden in het historisch overzicht van de Gereformeerde Gemeenten, verschenen in 1947, op blz. 46 het volgende: „Ds. Wolbers' opvolger was Ds. C. Pleneman, die van 1906 tot 1909 te Grand Rapids werkte. Onder zijn gezegende bediening nam de gemeente zeer toe en kwam zij tot bloei. De kerk werd aanmerkelijk vergroot. Veel volk van God bevond zich toen in deze gemeente, waarvan de meesten thans juichen voor de troon Gods. In middag- en avondgezelschap kwamen ze lange tijd tezamen om te spreken over de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan.

Enkele zondaren werden hieren daar onder zijn bediening toegebracht. Ook voerde zijn weg bij zekere gelegenheid naar Sheboygan, Wisconsin, om daar voor het eerst in een schoolgebouw het zilveren Woord Gods te prediken. Het was onder één der predikatiën, dat J. van Zweden in het hart werd getroffen en de strijd tegen God moest opgeven. De beminde leraar geloofde vast, dat deze broeder later tot de bediening des Woords zou komen, gelijk ook geschied is.”

Hiermee hebben we de thans opnieuw uitgegeven preken voldoende aangekondigd. Uit een oogpunt van predikante zijn er wel opmerkingen te maken, ook zouden we hier en daar wel een aantekening kunnen maken, maar

één en ander doet niets af aan de wezenlijke waarde van de preken. Wij kunnen deze van harte aanbevelen vanwege de geestelijke inhoud ervan. De preken gaan over Lukas 2 : 10 en 11, Johannes 19 : 5b, 19 : 19b, 20 : 26-29, Handelingen 2 : 1-4 en Lukas 17 : 17. Het is een letterlijke herdruk. Daarom vinden we hier een oude spelling en ook dezelfde drukfouten. Voor f 6,50 kan men het werkje kopen.

De kroon des levens, door Ds. E. R. Damsté. Uitgave van W. A. de Groot, Goudriaan 1968.

Dit boekje bevat 32 meditaties van de hand van Ds. Damsté, em. predikant te IJsselstein. De schrijver heeft deze meditaties opgedragen aan zijn vrouwen kinderen en trouwe gemeenteleden, die hem steunden naast God in het moeilijke werk van herder en leraar.

We kunnen ons goed voorstellen, dat dezen gaarne dit boekje in blijvend bezit willen hebben. Daarom zou een gebonden uitgave wel kostbaarder, maar ook beter geweest zijn.

De schrijver bedoelt de Schrift te laten spreken, maar is daar naar onze mening niet overal in geslaagd. Hij zegt b.v. op blz. 20, dat we angst voor Gods recht moeten krijgen en op blz. 23, dat de vloek Gods ons toekomstig lot is. We kunnen het niet met de schrijver eens zijn, als hij op blz. 28 zegt, dat de gevallen in de oorlog bij God in de hemel zijn. Zo is er meer te noemen. Er komen goede gedachten in het boekje voor, maar de meditaties spreken niet voldoende aan.

De uitgave is keurig. Op enkele storende drukfouten willen we wijzen. Op blz. 26 lezen we: „gij onbekende, die nog allen vervuld zijt met de geest des duivels, die u in de erfgrond der ellende brengt?” Op blz. 36 staat troon in plaats van toorn Gods, op blz. 77: „over wat Christus ons dit ondervinden”. Op blz. 78 is een gedeelte van de tekst boven de meditatie weggevallen. Hierbij willen we het laten.

Het werkje kost f 4,95.

B.

MBUMA Zending

Nederlandse Stichting tot ondersteuning van het geestelijk en medisch zendingswerk op de MBUMA zendingsposten en andere zendingsposten, uitgaande van de Free Presbyterian Church of Schotland.

VIJFDE ZENDINGS DAG

D.V. ZATERDAG 8 JUNI 1968

in het Jaarbeursgebouw, Margriethal, Croeselaan, Utrecht (telef. 030-16421). Plaatsruimte voor meer dan 5000 bezoekers, en te bereiken met de stadsbus lijn 10 vanaf Centraal Station. Aanvang 10.30 uur.

AGENDA

1. Opening door de voorzitter.
2. Mededelingen van het bestuur.
3. Ds. A. MacKay, Inverness, Schotland, en Ds. C. Smits, Sliedrecht.
4. Mededelingen van de Schotse Kerk.
5. Ds. A. J. Wijnmaalen te Maartensdijk.

PAUZE

6. Ds. H. J. Zwijnenburg van Gouderak.
7. Ds. D. Kamp van Utrecht.
8. Ds. J. Pannekoek van Terneuzen.
9. Ds. G. v.d. Breevaart van Hendrik Ido Ambacht (slotwoord), met kollekten voor de MBUMA-zending.

Deze Zendingsdag gaat gewoon door.

Alhoewel de positie van zendeling J. D. van Woerden veranderd is, blijft het bestuur der Stichting de MBUMA-zending van de Schotse Kerk steunen.

De geruchten, dat de Stichting zal worden opgeheven, zijn beslist onjuist.

Namens het bestuur:

A. de Redelijkheid, voorzitter, Meeleweg 33a, Den Hulst (O.), telef. 05296-273, giro 257930.

N. Post, sekretaris, Ruitersweg 11, Hilversum, telef. 02150-11747.

Het adres van de penningmeester is: de heer J. Reijers, Gelddijk 2, Culemborg, telef. 03450-3008. Stortingen kunnen worden gedaan op giro 902512 van de Coop. Raiffeisenbank te Culemborg t.g.v. MBUMA-zending e.a.

Is afvallen een probleem voor u? Bij velen is dit probleem al opgelost door het gebruik van onze beslist onschadelijke

VERMAGERINGSKRUIDEN

f 6,- p. pak voldoende voor een maand.

VERZENDKOSTEN INBEGREPEN!

DROGISTERIJ SIKKING

BARREVOETESTRAAT 5. HAARLEM

Telef. 02500-17137 — Giro 17811

BOEKEN

die in de boekbespreking worden aanbevolen, worden graag zonder prijsverhoging FRANKO THUIS geleverd door:

Boekhandel J. Butijn - Woerden

Nieuwstraat 15 - Telef. 03480-2889